

EA 37105

Melipühi jutlus

kirjutanud

Hermann Lezius

Mihkli õpetaja.

Narwa linnas.

Trükitud Guistowski ja Grünthali juures.

1899.

Helipühi jutlus.

Kirjutanud

Germann Lezius.

Mihkli õpetaja.

Narwa linnas.

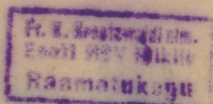
Trükitud Gniſkowskii & Grünthali juures.

Эстляндская Евангелическо-Лютеранская Консистерія симъ удостовѣряетъ, что въ печатанію этой книжки со стороны сей Консистеріи пренятствій не имѣется.

Р е в е л ь, Вышгородъ, 2 апрѣля 1899 г.

№ 461.

Вице-Президентъ
 Генераль-Суперъ-Интендентъ: Л. Хершельманъ.
 За Секретаря Ад. Келеръ.

EA 37105 / a

Дозволено цензурою.—Юрьевъ, 12 апрѣля 1899 г.

Kirjatunnistus: Ap. teg. 2, 1—13.

Ja kui Melipühi väew kätte sai, siis olid nemad kõik ühel meelel koos. Ja taewast sündis äkitselt kohise mine, otsegu kange tuul oleks puhunud, ja täitis kõik koja, kus nemad istusid. Ja neist nähti kui lõhutud tule keeli, ja see seisis igauhe peal nende seast. Ja nemad said kõik täis püha Waimu ja hakkasid rääkima teisi keeli, nõnda kui Waim neile andis selgeste üles rääkida. Aga Jerusalemmas olid Juuda rahwas elamas, jumalakartlikud mehed kõik suguse rahwa seast, mis taewa all on. Kui nüüd seesinane heal sündis, siis tuli

rahwa hulk kokku, ja said omas mõt-
tes segaseks, sest igaüks kuulis neid
oma keelemurret rääkiwat. Ja nemad
ehmata sid kõik ära, ja panid imeks,
ja ütlesid üksteise wastu: Waata, eks
need sinatsed kõik, kes räägiwad, Ka-
lileamaa mehed ei ole? Kuida siis
meie igaüks kuuleme oma keelemur-
ret, mis sees meie oleme sündinud?
Olgu meie Parti rahwas ja Meda ja
Elami rahwas, ja kes meie elame Me-
sopotania, ja Juuda ja Kappadokia,
Pontuse ja Asia maal, Bregia ja
Pamwilia, Egiptuse ja Libia riikide
sees Kürene kaudu, ja Rooma rah-
wa wõõrad, Juuda rahwas nii hästi
kui need, kes Juuda rahwa usku heit-
nud, Areta ja Arabia rahwas, siis
kuuleme meie neid rääkiwat meie oma
keeli Sumala suuri asju. Ja nemad
ehmata sid kõik ära, ja olid otsegu kahe
peal ja ütlesid üks teise wastu: Mis
see küll peaks olema? Aga muud panid

feda naeruks, ja ütle sid: Nemad on täis magusat wina.

„See on see päew, mis Jehowa on teinud; olgem wäga rõõmsad ja rõõmustagem temast,“ — nõnda peame täna kõigest südamest hüüdma, sest täna on meil suured, kallid pühad: Kelipühi, Pühawaimu püha.

Täna on see päew, mill taewane isa oma Pühawaimu wäljawalamisega Jeesuse jüngrid oma saadikuteks ehitas, et nemad kõige maailmale risti löödud Jumala poega pidiwad kuulutama ja neid, kes seda kuulutust jäiwad uskuma, Jumala kalli sakramentidega pühitsema.

Kui suur wähe oli aga jüngrite esimese kutsumise ja nüüdse wäljaläkitamise wabel!

Kui nõrgad oliwad nemad tundmise poolest! Jeesuse wiimsed kuulutused kannatamisest, surmast ja taewariigist oliwad nende meelest nagu arusaamata.

Kui puudulised oliwad nemad pühitsuse poolest! Weel wiimsel Önnistegija elupäewal oliwad nemad isekeskes riius selle üle, kes küll suurem taewariigis peaks olema.

Kui wäetimid olivad nemad usu poolest! Kui Zeesust wangi wõeti ja soldatidega ära wiidi, siis nemad põgenesiwad wiimne kui üks, kui Zeesust maeti, siis nende arwates pidi kõik otsas olema.

Kõige nüüd Nelipühil: nagu korraga läksiwad need samad arad, ruimad, nõrgausulised, poolpimedad mehed üsna teisemaks: wägewasti kuulutasid Jumala suuri asju, — sügawa tundmisega seletasiwad Jumala armundusi inimeste õndsuseks, — pühaste elasiwad kartmata keset hullu maailma, — wägewa usuga läksiwad ilma wärisemata surma, — ühe sõnaga: nemad saiwad Pühawaimu läbi uuteks inimesteks.

Nõnda oli jüngritega lugu Nelipühist saadik, sedasama peab aga iga ristiniimesega sündima, sest iga patune peab ju uueks saama, ega ta muidu õndsaks ei saa.

Sellepärast wõtame täna kuulda:

Kuidas Nelipühi imetegu iga ristiniimese kohta mõjub: ja tänasest kirjatumisustusest kuuleme kahte:

- 1) — mis sugune see õige ristiniime on, ja
- 2) — kuidas mina niisuguseks saan.

I.

Jeesus kuulutas: „parandage meelt, sest taewariik on ligi tulnud,“ — aga peale Melipühi hakkaswad jüngrid Pühawaimu wäes Jumala riiki kuulutama, et tema juba tulnud. Sellest näeme, et Melipühiga Jumala riik, mis Jeesuse kuulutuse järele ligi oli, tõeste kätte tulnud oli.

Sellega on Jumal kõige rahwale ilmutanud, et aga üsna lühidelt ja meelejäädawalt ütelda: et Jumala riik ja õigeks ristiinimeseks saamine mitte inimeste oma tegemine ei ole, waid Jumala Pühawaimu töö, sest „ükski ei wõi Jeesust Issandaks nimetada, kui aga Pühawaimu läbi.“ Mina usun, et mina omast meelest ja wäest ei wõi Jeesuse Kristuse sisse uskuda, ega tema juure saada, waid Pühawaim pühitseb mind, teeb mind usklikuks ristiinimeseks.

Tunne sellest, ristiinimene, et olgu inimesel küll ka kristlikku tundmist, kui ta seda mitte Pühawaimu waid ainult oma enese mõistuse abil Jumala sõnast on otsinud, — ikka on ta surunud tundmine.

Rääkigu inimene ka kui palju omast usust, kui ta selle mitte Pühawaimu käest ei ole saanud,—siis sest usust midagi abi ei ole, ega niisugune õige ristiusk ei ole.

Sa olgu inimesel küll püha elu mood, kui see sama mitte Pühawaimu tegu ei ole, vaid inimese oma were waew, ega ta tõine kristlik elu ometi ei ole.

Nõnda kui Jumal Isa ja keegi muu mind on loonud, Jumal Poeg ja keegi muu mind on lunastanud, nõnda on ka ainuüksi Pühawaim see, kes mind uueste sünnitab, mind õigeks ristiniimeseks teeb.

Aga kust ma siis aru saan, kas minu ristiniimese seisus usu ja elu poolest minu oma tehtud wõi Pühawaimu antud on?

Selle peale wastan: see on üsna hõlpus ära tunda. Mis inimene ise enesele wõib anda, wõib ta ka ise omale hoida. Kui ja ilma Pühawaimu abita õigeks saad, ilma Jumala sõna lugemata kuulmata elada saad, ilma wõitlemata, walwamata igapäew üsna heaste läbi saad,—kui ilma kõige selle

sinu arwates sinu tundmine elaw, sinu usuwalguš
paistaw, sinu armastus palaw, sinu alandus tõelik,
süis on kõik sinu asi ilma kahtlemata ainult sinu
oma tegu.

Aga kui sa tunned, et ainult igapäewase pattust-
pöõrmise ja meeleuenduse abil kõik sinu waimulik
seisus sinu kätte jääb, süis wõid loota, et sina Pühawaimu
pühitsuses seisad.—

Aga, Nelipühi sündmus näitab meile mitte ai-
nult, et kõik meie waimulik elu mitte meie oma,
waid Pühawaimu tegu on; — waid tema ilmutab
ka, et tõsine kristlik elu mitte wäljaspoolt kombetes
ei põhjene, waid seespidi sündameš.

Jeesus ise ütleb: „Sumala riik ei tule mitte
ilmsi. Ei öelda ka: waata sin ehk waata seal see
on; sest waata, Sumala riik on seespidi
teie sees;“ ja Paulus kirjutab: „Sumala riik ei
ole mitte roog ega joomaaeg, waid õigus ja
rahu ja rõõm Pühawaimu sees.“

See on küll õige, et inimene omast wäest mõnda
paha wõib mahajätta, nõnda et tema wäljaspidiste
kombete poolest hoopis teisemaks läheb: tema kõned,

wiisid, teud ei ole mitte endised, — joodid jätab joomisti, waras wargust, ahne ahnust, riikas riidu, — aga kui süda sellegi juures ikka endine wana uueks sündimata on, siis kõigest sest ei ole igaweseks eluks abi ühtigi.

Waata, — Sumala Pühawaim peab südamesse tulema, teda uueks muutma, taewa walgusega täitma, uue elu tuld põlema süütama, — Küll siis elu ja teud ja wiisid ja kombed üsna nagu iseenesest ilusmaks lähewad.

Uga, kuidas mina waene, pime, rumal, roojane, kõlwatn ja tuim niisuguseks Pühawaimu lapsesks wõin saada? Küll see teeb mulle palju muret ega taha õiete rahu anda, sest „ma ise ja mu elu ei kõlba kuhugi“—?

II.

Kuidas saan ma siis usklikuks ristiniimeseks?

Pane tähele Melipühi lugu: ega apostlid jell päewal alles pattust ei pööranud, ega õndsust taganõudma hakkanud, — seda oliwad nemad juba ammu

hakkanud tegema -- küll suures nõdruses. Nelipühil walmistas ja ehitas Jumal neid oma Pühawaimuga, et nemad kõige maailma pididwad minema paganaid ristiinimesteks tegema.

Kuidas nemad siis seda Jumalast kästud tööd hakkasidwad tegema? Nemad hakkasidwad kuulutama Jumala suuri asju, — et taewane Isa oma ristilöödud Poja pärast kõige maailmale lubab patud andeks anda, — et kõik, kes Jeesuse sisse usuvad, igawesest hukkatusest peasewad; — nemad hakkasidwad inimesi Pühawaimu wäes Jeesuse juure meelitama.

Waata, kas nüüd aru saad, kuidas meie ristiinimesteks, mitte nime, waid tõe poolest, saame? Jumala sõna kuulutusel.

Sah see oli Nelipühil nõnda ja on tänapäew ikka weel seesama lugu: Jumala sõna, kas kuulnud kas loetud, on Jumala Pühawaimu abinõuu, et meid ristiinimesteks muuta.

Alga kas inimesed seda usuvad?!

Juba Nelipühil oli neid inimesi apostlite kuulust ja Jumala sõna kuulmas, kes pilgates ja naer-

des apofillid joobnuteks nimetasivad: „nemad on täis magusat wiina.“ Kust nemad niisugused olivad? Waata, nemad ei teadnud ega täinud endid pattusteks arwata, — neil ei olnud nälga ega jänu selle õiguse järele, mis südamele rahu toob, — nemad seisivad alles nagu kinniste filmadega hukkatusse oru kalda ääre peal, sellepärast oli ka Jumala sõna kuulutus neile pahanduseks ja naeru asjaks. Aga kui Beetruse wägew sõna nende südamesse hakkas mõjuma, kui Jumala sõna kaheterane mõel nende läbi südamele tungis, siis ka nemad hakkasivad küsima: „mehed wennad, mis meie peame tegema?“

Oh pidage see lugu meeles, kes teie täna õiget Relipühi tahate pidada, aga südames weel õiete ei tunnegi endid patused olewat ega suuga ihka seda tunnistada, — ainult Pühawaimu abil wõite usklikuks ristiniimesteks saada, ainu üksi Jumala sõna ja tema kalli sakramentide waral tuleb waim teie südamesse.

Ärgu arwagu ükski, et ei tea misugusel imelikul wiisil Jumala Waim kas järsku wõi äkitselt inimese südamesse kargab ja teise ühe ainsa korraga ei

tea kui pühaks teeb, — ei, — Jumala Waimu wiis on kas inimese oma teadmatagi — pikkamiisi sõna kuulutuse ja sakramentide jagamisel südames aset võtta. Ufu aga seda!

Aga enne kui tema sind õige Nelipühi röömule wiib, et sa ka hõisates Waimu tulikut tead kiita pead ja Siinai mäe hirmu katsuma, pead oma pattu ja püha Jumala wiha tundma enese peale langemat. Siis wahest jõuad sa sinna maale, et sa küll kartes ja wärisedes wõid tunnistada: „nüüd olen mina põhja leidnud.“ —

Oh teie, kell südamed alles kõwad ja patust-pöörmata on, tundke oma waesust ja puudust ja hakage omale Jumala Pühawaimu käest uut südant paluma, — muidu peate tõeste ükskord ulguma ja hammastega kiristama!

Aga teie, kes koormatud ja waewatud südamega täna Nelipühi röömust ei tohiks oma arwates osa võtta, — teile tahab Jumal täna Nelipühiks oma suuri asju kuulutada.

Teie ehk arwate, et teile sündsam oleks õpetust anda kuidas hästi waga elu saaks elada ja Jumala

ees kõlblikuid tegusid teha, — aga et teie endid ju küllalt olete oma tegudega waewanud, siis jääge täna armukuu lutu si uskuma!

Tõuske täna teie kõik, kes endid mitte ainult juuga pattusteks tunnistate, vaid tõeste niisugused olete, — tõuske täna ülesse põrmust, sest Jumal tahab teile oma armu kuulutada! Wisake kõik oma eneste tegusid julgeste selja taha ja hakkage usus Jumala armust finni! Olgu ka teie teada süda külm kui kiwi, uskuge et Jeesus teid lunastanud, see on enam kui magusam tundmine!

Kui teie selle usu sisse jääte, siis olete tõe poolest õiged ristiniimesed, siis saab teie elu maa peal niisugune olema, et teie armastus Jumala ja wenna wastu ei kustu, et surmgi teile ukseks saab olema, mis igawese elusse wiib.

Seis awitagu meid Jumal Isa Pühawaimu wäe läbi Jeesuse Kristuse lunastuse pärast!

- 25

Ar 899
Lezius, H.